

A Fekete-barlang kutatása 2013-2017-ig

kutatásjelentés, írta: Dolgos Miklós (kutatásvezető (-helyettes))

Előzmények

A barlang feltárása a Miskolci Nehézipari Egyetem hallgatóiból összeállt TDK Karszthidrológiai Szakcsoport tagjainak nevéhez fűződik. A víznyelőre 1975 nyarán figyeltek fel, és három hónap elteltével a bontás eredményre vezetett. 1996-tól MAFC Barlangkutató Csoportja folytatta a barlang térképezését és feltárását. A legjelentősebb felfedezés 1997 tavaszán történt, amikor az Iker-terem egyik felső járatából kiindulva feltárult egy több párhuzamos mély aknát és a barlang legnagyobb termét rejtő új barlangszakaszt.

Régebben számtalan alkalommal túráztam a barlangban, minek során több kutatásra alkalmas helyet láttam. Mint az akkori kutatásvezetői tanfolyam hallgatója úgy éreztem, hogy itt az ideje a barlang kutatásával foglalkozni, így 2013 májusában Hegedűs Andrással (kutatásvezető) és Polacsek Zsolttal (kutatásvezető-helyettes) együtt megkértük a kutatási engedélyt és 2017 decemberéig meg is kaptuk azt.

2013. évi eredmények

- Július közepén a Mocsár-teremből kb. 25 m kürtómászás után egy cseppköves járatot találtunk, melynek falai visszaoldottak, a végén lévő omladékból, amiben a porfirit, és a muszkovitos agyagpala is megjelenik, az omladékból huzat jön.
- Augusztus végén átmásztunk az aknasor Nagy-aknájának túloldalára, ahol kb. 20 m járatot találtunk, melynek végét omladék zárja el.
- Szeptemberben a Magyar Carlistában kürtőt másztunk, sajnos a tetején egy kis lyukból jön a víz, nem jutottunk tovább.
- Október elején az 1-es szifon leszáradt, így átástuk majd a 2-es szifonon is túljutottunk (novemberben), ami mögött a 3-as szifont találtuk.

2014. évi eredmények

- 2013 november végén és 2014. január elején a Ramszesz teremből kiindulva kb. 600 m új járatot találtunk. A Ramszesz teremből egy bejövő szifont átbontva egy kb. ugyanakkora terembe jutottunk. A terem genetikája hasonló a Ramszesz-tereméhez. Több irányba lehet továbbmenni a teremből, az egyik visszacsatlakozik később az első terembe. A járatok felfelé mennek. Egyik helyen 8 m felmászás után egy hasadékrendszerbe jutottunk, melyből több irányba lehet még mászni, bontani. Ígéretesnek tűnik egy kis meander, ami lefelé tart, a végén bontani kell.

- Nyáron nekiálltunk az általunk 0. szifonnak keresztelt rész kerülőjének kibontásához. A kisebb csapattársak elmondása alapján egy terembe lehet belátni, ahová még éppen nem férnek be.
- A Ramszesz-teremből induló, tavaly feltárt részeket egy másik helyen is összekötöttük a Ramszesz-teremmel, így nem kell a Disznócsapásnak keresztelt hosszú és nem túl tágas, szifonnal kezdődő járaton végigkúszni rögtön az elején. Mivel az összekötés a Ramszesz-terem tetejébe vitt minket, így egy rövid kötélpályát is kialakítottunk a biztonságos megközelítés végett.
- A Széthi-teremből induló, felfelé tartó hasadék végpontján található omladék közé bemászva – egy hideg téli estén – erős huzatot éreztünk. A kövek közé lemászva vízmosta, szűk, lefelé tartó járatra leltünk. (A későbbi térképezés megmutatta, hogy egy idő után az Omladékos-terembe jutnánk, így a munkát itt nem folytatjuk.)

2015. évi eredmények

- A 2013-ban talált részekből kiindulva több helyen bontottunk a huzatot követve, aminek pár méteren kívül nem volt jelentősebb eredménye.
- Nyár elején az olvadék víz hatására a Nagy-aknában, a beszállással ellentétes oldalán lévő instabillá vált köveket lelöktük, miután előző alkalommal súlyos testi sértés okozására alkalmas darabokat találtunk az akna alján egyik napról a másikra. Egy rövid vízvezető járatot találtunk, végén itt is omladékkal.

2016. évi eredmények

- Folytattuk a 0. szifon kerülőjének bontását, 2 métert haladtunk a tágítással.
- A Ramszesz teremből kiinduló 2013-as részben a térképezés (Szabó Z, Pola, Kovács R.) során feltárult egy lefelé menő, elszűkülő hasadék és egy kb. 20-25 m magas kürtő. A kürtő és környéke elég instabil, a kőzet nagyon töredezett.
- A térképezés részeredménye, hogy a 2013-ban talált új részek összhossza több, mint 600 m.
- Elkezdtük az Őrkő-akna feletti kürtő kimászását.
- A Dejóitt-teremben (a Nagy-akna alján) a víz útját követve kezdtünk bontani, egyelőre nem sok eredménnyel.

2017. évi eredmények

- Kimásztuk az Őrkő-akna feletti kürtőt, ami kb. 25 m magas, a végén 15 m meanderrel, a járat a végén elszűkül. A kürtőben biztonságosan járható kötélpályát szereltünk be.

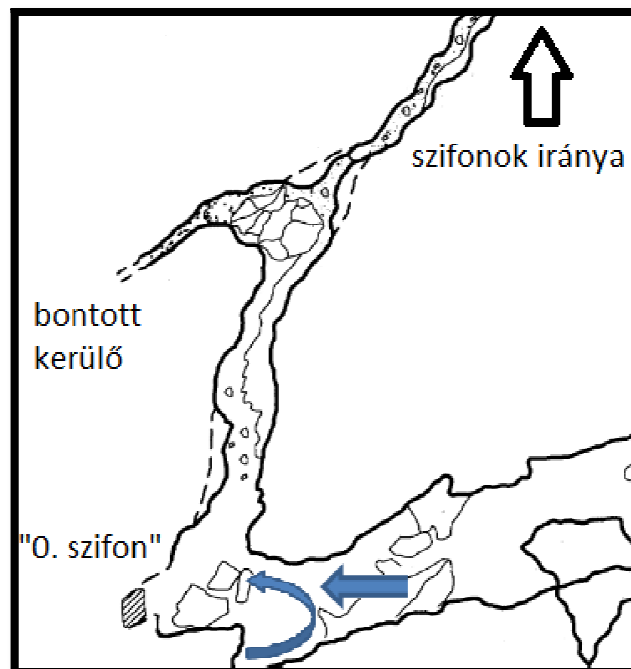
- Kimásztuk az Ember-terem bejövő meander felőli oldalán lévő kürtőt, melynek egyik nagyon szűk oldaljárata mögött valószínűleg ismeretlen terem található. A járat tágítása után kiderül.
- A 0. szifon bontásával 6 métert haladtunk, a járat lefelé fordult, a végén legurított kővizet ér. Közepesen erős huzat tapasztalható.
- A Ramszesz-teremből induló új részben az egyik ígéretes végpont bontásában kezdtünk, érdemi eredmény még nincs.

Karbantartási munkák (A beépített felszereléseket a csapat tagjai finanszírozták.)

- 2013-ban, nyár végéig az Ember-terem feletti részeken és a Torda-ágban a régi köteleket újabbakra cseréltük, rozsdamentes nittfülekkkel és maillonokkal szereltünk be.
- A Kolmogorov-próba kerülőjét rendesen kiépítettük, de a könnyen omló agyagpala miatt továbbra is körültekintően kell közlekedni rajta – az új felszerelés megóvása érdekében is!
- 2015 tavasszal kicseréltük a Torda-ágban a tó irányába menő kötélpályát is.

A jelen és a jövő

- Jelenleg a 0. szifon környékén és a Széthi-teremből kiindulva folytatunk kutatásokat.

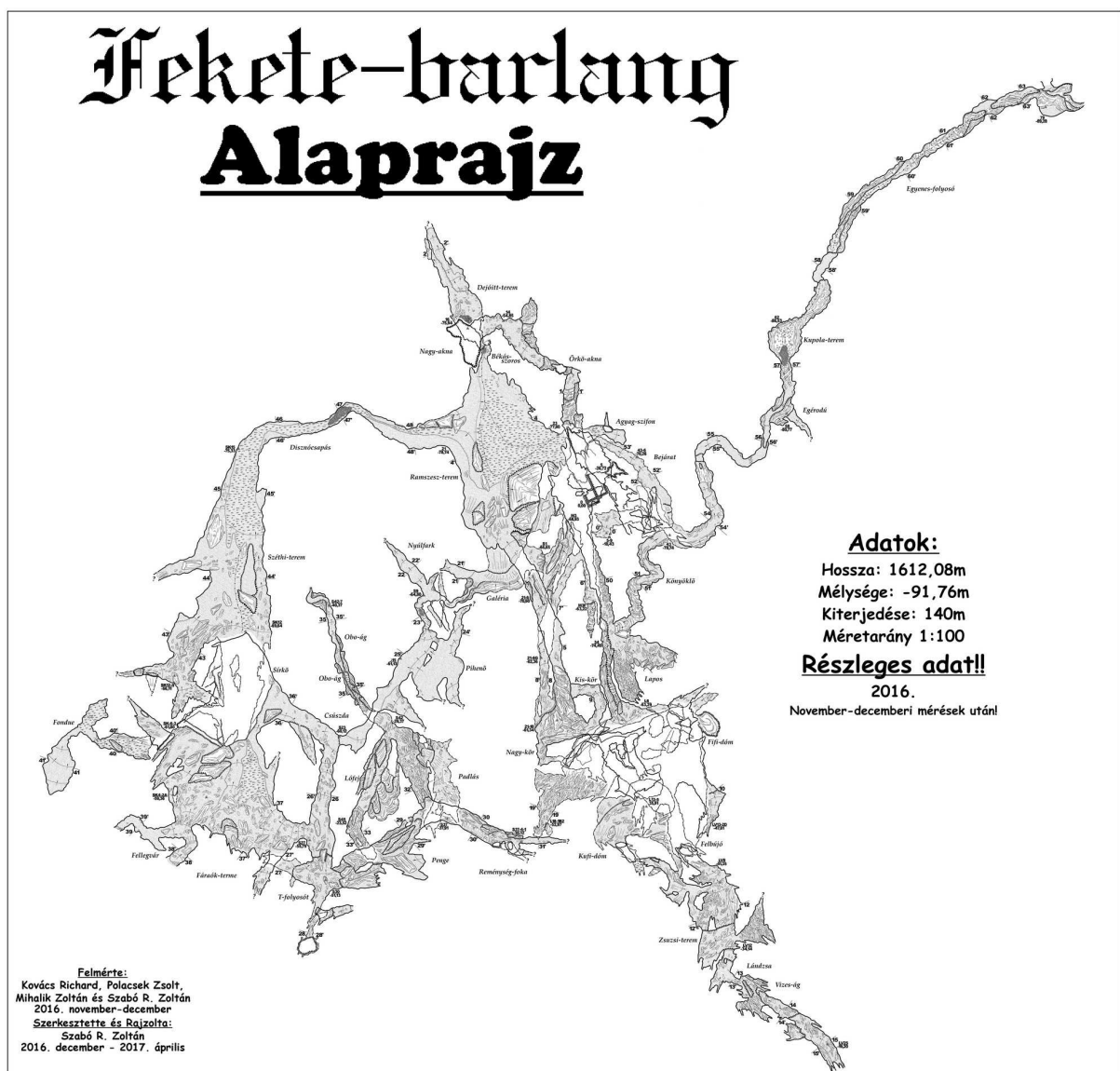

- Elkezdtek a barlang kürtőinek szisztematikus kimászását, amit a továbbiakban folytatni fogunk. Többek közt az újonnan feltárt Ó-kürtőt is.
- A Torda-ág érdemi kutatása a más helyen elért eredmények miatt még várat magára, de a következő években mindenképpen sort kerítünk rá.

Észrevételeink

- A barlang Ember-terem feletti részére már november elején beköltöznek a denevérek.
- Érdekes, hogy a bejárati nagy patakhozam ellenére a végpont környékén a nagy vizek nyomai nem igazán láthatóak
- A barlang vize a 0. szifonon keresztül távozik ismeretlen járatokon keresztül a forrás felé.
- Télen a denevérek nagy részre az Ember-terem környékén található, a következő nagyobb csoportosulás csak a Torda-ágban, a Mocsár-teremben.

A Ramszesz-teremből induló új rész alaprajza (Szabó R. Zoltán munkája)

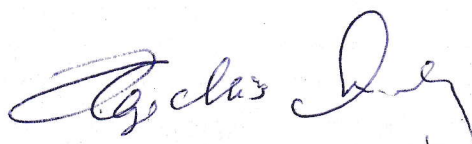

Összefoglalás

Az elmúlt évek alatt nagyon megszerettük a barlangot, rengeteg élményt adott számunkra és sok-sok tapasztalattal lettünk gazdagabbak.

Csapatunk a 4 és fél év alatt összesen 44 leszállás alkalmával kb. 25 ember kb. 400 óra munkájával kb. 700 m járatot tárt fel. Így a barlang hossza kb. 3000 m lett, mélysége változatlanul 174 m.

Külön öröm számomra, hogy 2015-ben a felfedezés 40. évfordulójára rendezett ünnepség keretében 3 idősebb barlangkutatóval fél napos túrát tehettem a barlangban. A csapat átlag életkora 60 év körül volt, de a túra során fiatalos lendülettel haladtunk keresztül az általuk oly régen látott és a mindannyiunk által szeretett járatokon.

HEGEDŰS ANDRÁS
kutató 210

Biatorbágy, 2017.10.11.